

ÅRSMELDING 2016

Tannhelsetjenestens
kompetansesenter
Vest / Hordaland

Innhold

1. HISTORIKK.....	4
2. MÅLSETTING.....	4
3. ORGANISERING OG TILKNYTNING	4
3.1 PROFILERING AV TKVEST/HORDALAND	4
3.1.1. HJEMMESIDEN.....	4
3.1.2. BERGEN TANNLEGEFORENING	4
4. ØKONOMI OG PERSONELL.....	5
4.1 FINANSIERING.....	5
4.2. PERSONELL	5
4.2.1 ANTALL ANSATTE OG ÅRSVERK PR. 31.12.2016.....	5
4.2.2 SPESIALISTKLINIKKEN.....	5
4.2.3 FORSKNING OG UTDANNING	6
4.2.4 ADMINISTRASJON.....	6
4.3 HELSE- MILJØ OG SIKKERHETSARBEID.....	6
4.4 TKVEST/HORDALAND OG MILJØFYRTÅRSERTIFISERING.....	6
5. SPESIALISTKLINIKKEN.....	6
5.1 DE ULIKE SPESIALITETENE/SPESIALISTFUNKSJONENE – EN KORT BESKRIVELSE	7
5.2 KLINISK VIRKSOMHET VED KLINIKKEN I 2016.....	8
5.3 TVERRFAGLIG VIRKSOMHET OG KASUSPRESENTASJONER	8
5.4 PASIENTER HENVIST FORDELT PÅ SPESIALITET	9
6. KURSVIRKSOMHET, VEILEDNING, RÅDGIVNING OG UTADRETTET VIRKSOMHET.....	9
6.1 KURSVIRKSOMHET, KOMPETANSETILTAK OG TVERRFAGLIG SAMARBEID	10
6.2 VEILEDNING	16
6.3 VITENSKAPLIGE PRESENTASJONER OG MEDIEFORMIDLING.....	19
6.4 POSTERE	23
6.5 VERV	25
6.6 INTERN KOMPETANSEHEVING	25
6.7 EKSTERNE FORELESERE.....	26
7. SPESIALISTUTDANNINGEN.....	26
8. ODONTOFOBI/TOO.....	26
8.1 TANNHELSETILBUD TIL ODONTOFOBI OG OVERGREPSUTSATTE PASIENTER	26

8.2 TKVEST/HORDALAND SIN ROLLE I UTVIKLING AV NASJONALT FAGLIG NETTVERK.....	27
9. FORSKNING.....	28
9.1 FORSKNINGSAKTIVITET - FORSKNINGSOMRÅDER	28
9.2 FORSKNINGSSTRATEGI	28
9.3 FORSKNINGSPROSJEKTER.....	29
9.4 AKTIVITET INNEN FORSKNING	35
9.5 FORSKNINGSNETTVERK	36
10 . SAMARBEID OG SAMARBEIDSAVTALER	37
10.1 SAMARBEID	37
10.2 NETTVERKSMØTER MELLOM KOMPETANSESENTRA	37
10.3 MØTER MED POLITISKE ORGAN	37
11. FOKUSOMRÅDER OG VIDERE OPPBYGGING AV TKV/HORDALAND	37

1. HISTORIKK

Tannhelsetjenestens kompetansesenter Vest avdeling Hordaland (TkVest/Hordaland) ble formelt etablert i august 2012 samtidig som det nye odontologibyggget ble åpnet. Senteret omfatter en hovedklinikk i Årstadveien 19 og en klinikk på Haukeland sykehus, samt en administrasjonsavdeling i Årstadveien 21. TkVest/Hordaland eies av Hordaland fylkeskommune og skal ha regionfunksjon for Hordaland. Senteret behandler også pasienter fra Sogn og Fjordane.

2. MÅLSETTING

Hovedmålene for TkVest/H er:

- Bidra til å gi befolkningen i Hordaland god tilgang til odontologiske spesialisttjenester av høy kvalitet
- Bidra til spesialistutdanning av tannleger.
- Initiere og drive praksisnær odontologisk forskning og fagutvikling som skal komme befolkningen og pasienter til gode.
- Bidra til å heve kompetansen i tannhelsetjenesten gjennom kurs og hospitering for allmenntannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer.

3. ORGANISERING OG TILKNYTNING

TkVest/Hordaland er organisert som et eget tannhelsedistrikt i Tannhelsetjenesten i Hordaland fylkeskommune.

3.1 PROFILERING AV TKVEST/HORDALAND

3.1.1 HJEMMESIDEN

TkVest/Hordaland er en del av Hordaland fylkeskommune og er dermed profilert på intranettsiden til Hordaland fylkeskommune: www.hfk.no og internettsiden til Hordaland fylkeskommune: www.hordaland.no under snarveien «Tannhelse» og «TkVest/Hordaland». Hordaland fylkeskommune fikk nye internettsider i mars 2016. Her finner den enkelte kontaktopplysninger og informasjon om TkVest/Hordaland.

3.1.2 BERGEN TANNLEGEFORENING

Vi har lenke til vår hjemmeside på Bergen tannlegeforenings hjemmeside. TkVest/Hordaland annonserer fast om sine fagdager på nettsiden og i medlemsbladet til Bergen tannlegeforening.

4. ØKONOMI OG PERSONELL

4.1. FINANSIERING

TkVest/Hordaland blir finansiert av midler fra Hordaland fylkeskommune, pasientinntekter (egenandel og trygdestønad) og øremerkede, statlige midler. De statlige midlene bevilges etter årlige søknader til Helsedirektoratet. Statlige midler går til administrasjon og forskning ved kompetansesenteret og til TOO-tilbudet.

4.2. PERSONELL

4.2.1 ANTALL ANSATTE OG ÅRSVERK PR. 31.12.2016

Kompetansesenteret hadde ved utgangen av året samlet 51 ansatte fordelt på 45,1 årsverk.

4.2.2 SPESIALISTKLINIKKEN

Spesialistklinikk - antall ansatte og årsverk innenfor hvert fagområde:

Fagområde	Ansatte	Årsverk
Endodonti	2	0,9
Kjeve- og ansiktsradiologi	1	1,0
Kjeveortopedi	4	2,4
Oral kirurgi og oral medisin	0	0,0
Pedodonti	3	1,7
Periodonti	1	0,6
Protetikk	2	1,0
Senter for odontofobi:		
Tannleger	5	1,8
Psykologer	2	2,0
Haukeland sjukehus tannklinikk:		
Tannlege	1	1,0
Tannpleiere	2	1,5
Spesialisttannklinikken - tannpleiere	2	1,5
Spesialisttannklinikken – sykepleier	1	0,5
Tannhelsesekretærer	14	12,6
SUM	40	28,50

I 2016 ble det utdannet to nye spesialister i barnetannpleie ved kompetansesenteret. Tre nye spesialistkandidater startet sitt utdanningsløp i 2016 og er tilsatt ved TkVest/H. En psykolog ble ansatt ved Senter for odontofobi.

Kompetansesenteret hadde ved utgangen av året tilsatt spesialister innen alle fagområder unntatt kirurgi.

4.2.3 FORSKNING OG UTDANNING

Ved utgangen av året var det tilsatt 6 forskere i til saman 3,5 årsverk og 3 PhD-kandidater.

4.2.4 ADMINISTRASJON

De administrative ressurser knyttet til Kompetansesenterets virksomhet var i 2016 fordelt slik:

- Leder av TkVest-Hordaland
- Overtannlege, leder av klinisk virksomhet.
- Ledende tannhelsesekretær
- Spesialrådgiver

I tillegg ble det innen områdene administrasjon, personal, budsjett/regnskap og IT tilført ca. 2,0 årsverk fra tannhelsetjenestens samlede administrasjon.

4.3. HELSE- MILJØ OG SIKKERHETSARBEID

Vernerunde ble gjennomført i 2016 av ledelsen og verneombud.

4.4. TKVEST/HORDALAND OG MILJØFYRTÅRSERTIFISERING

Hordaland fylkeskommune har vedtatt at alle virksomheter i fylkeskommunen skal bli miljøfyrtårnsertifisert. TkVest/H ble Miljøfyrtårnsertifisert høsten 2014 og fikk overrakt bevis av ordføreren i Bergen i november samme år. Innen 1.4. blir det årlig laget en klima- og miljørapport ved TkVest/Hordaland. Vi viser til www.miljofyrtarn.no for mer informasjon.

5. SPESIALISTKLINIKKEN

TkVest/Hordaland sin spesialistklinikk tilbyr spesialisttjenester i odontologi og behandler pasienter hovedsakelig etter henvisning (unntaket er TOO ved Senter for odontofobi).

Ved utgang av 2016 var det tilsatt spesialister i følgende områder ved TkVest/Hordaland:

Endodonti: 2 endontontister - 0,9 årsverk

Protetikk: 2 protetikere – 1,0 årsverk

Kjeveortopedi: 4 kjeveortopeder - 2,4 årsverk (inkludert Leppe-, Kjeve-, Ganespalte team)

Kjeve-og ansiktsradiologi: 1 Kjeve- og ansiktsradiolog – 1,0 årsverk

Oral kirurgi: 0 oral kirurg – 0,0 årsverk

Pedodonti: 3 pedodontist – 1,7 årsverk

Periodonti: 1 periodontist – 0,6 årsverk

Spesialfunksjoner ved senteret:

Senter for odontofobi: 2 psykologer – 2,0 årsverk og 5 spesialtannleger - 1,8 årsverk

Haukeland sykehus: 1 tannlege – 1,0 årsverk og 2 spesialtannpleiere – 1,5 årsverk

Tannhelsesekretærer

Samlet var det ved spesialistklinikken tilsatt 14 tannhelsesekretærer, fordelt på 12,6 årsverk. Tannhelsesekretærene er dedikert de ulike spesialitetene, men må også være fleksible og bistå andre spesialiteter ved behov.

5.1 DE ULIKE SPESIALITETENE/SPELIALISTFUNKSJONENE – EN KORT BESKRIVELSE

Pedodonti

I første del av 2016 hadde vi en spesialist i pedodonti som behandlet henviste pasienter og som var involvert i spesialistutdanningen. I juni ble våre to spesialistkandidater ferdig utdannet og startet behandling av henviste pasienter. De fikk også ansvar for oppfølging av to nye spesialistkandidater i pedodonti som startet i august samme år.

Kjeveortopedi

To spesialister driver kjeveortopedisk virksomhet på spesialistklinikken

Protetikk

Protetisk behandling blir utført av to spesialister i feltet.

Periodonti

Vi har en spesialist i periodonti.

Kjeve-og ansiktsradiologi

Vår kjeve og ansiktsradiolog er tilknyttet spesialistklinikken ved TkVest/H. Vår radiolog er og strålevernansvarlig for tannhelsetjenesten i Hordaland.

Endodonti

To spesialister tilbyr behandling av henviste pasienter.

Spesialtannleger behandler pasienter i følgende fagområder:

Leppe-Kjeve-Ganespalte team

Vårt team utgjør et av to nasjonale team som behandler barn og unge med Leppe-Kjeve-Ganespalte i Norge. Behandlingen av barna er et tverrfaglig samarbeid av forskjellige spesialister som bidrar i mer eller mindre grad. De viktigste profesjonene er plastikkirurger og spesialister innen øre-nese-hals, spesialister innen logopedi/taletrening, og tannleger som er spesialiserte innen tannregulering (kjeveortopedi). To ganger årlig avholdes det spaltedager hvor alle involverte fagområder er representert og gjennomgår status hos spaltebarna.

Odontofobi

Voksne pasienter kan melde seg og få behandling uten henvisning fra egen tannlege, mens barn og unge henvises fra tannlege.

Våre ansatte tilbyr og opplæring av alle odontofobiteam etablert i TkVest region (Hordaland, Rogaland, Sogn og Fjordane). I tillegg deltar senterets ansatte i en nasjonal gruppe som har jobbet med et felles forskningsprosjekt og arbeider med å utarbeide felles retningslinjer for odontofobibehandling.

Det er også samarbeid med RVTS Vest (Regionalt ressurscenter for vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging). Samarbeidet innebærer utvikling av et tilbud til odontofobipasienter, voldsofre og tortur-overlevende, som har problemer knyttet til tannbehandling (TOO).

Sykehustannhelsetjeneste

På Haukeland universitetssykehus tannklinikk får inneliggende pasienter et tannhelsetilbud. Vår sykehustannlege driver omfattende kursvirksomhet og tannpleierne jobber i et tverrfaglig miljø i sykehuset, hvor de deltar i arbeid med å integrere munnstell på de ulike avdelingene.

Spesialistutdanningskandidater

Vi har tilsatt to spesialistutdanningskandidater i pedodonti og en spesialistutdanningskandidat i protetik. Kandidatenes lønn finansieres dels ved tilskudd fra helsedirektoratet og dels fra Hordaland fylkeskommune.

5.2. KLINISK VIRKSOMHET VED KLINIKKEN I 2016

Antall henvisninger har gradvis økt i etableringsfasen frem til utgangen av 2016. De fleste fagområdene mottar flest henvisninger fra tannleger i den offentlige tannhelsetjenesten, men TkVest/Hordaland har også en del henvisninger fra private tannleger

Vi tilbyr henvisende tannleger mulighet for å få følge pasienten sin under behandling hos TkVest/Hordaland.

5.3 TVERRFAGLIG VIRKSOMHET OG KASUSPRESENTASJONER

Det er ofte de vanskeligste pasienttilfellene som henvises til et kompetansesenteret. Kasusdiskusjoner med ulike spesialister til stede er derfor nødvendig i mange av tilfellene. Vi innførte i 2014 ordning med ukentlige kasusmøter for alle spesialister. Spesialistutdanningskandidater har og anledning til å møte. I Leppe-Kjeve-Gane spalteteamet deltar de ansatte kjeveortopedene jevnlig i tverrfaglige møter med andre fagdisipliner for å koordinere og gi best mulig behandling til denne pasientgruppen.

5.4 PASIENTER HENVIST FORDELT PÅ SPESIALITET

Henvisninger

Fagområde	Tall henvist
Leppe-kjeve-ganespalte team	44
Protetikk	156
Kjeveortopedi	121
Tannklinikk HUS	0
Pedodonti	233
Endodonti	332
Kirurgi	88
Radiologi/Røntgen	396
Odontofobi	248
Periodontitt	85
Tannpleier - spesialistklinikk	0
Kariologi	13
SUM	1.716

Ferdig behandlede pasienter (basert på epikriser)

Fagområde	Tall henvist
Leppe-kjeve-ganespalte team	28
Protetikk	59
Kjeveortopedi	21
Tannklinikk HUS	0
Pedodonti	255
Endodonti	272
Kirurgi	25
Radiologi/Røntgen	389
Periodontitt	55
Tannpleier - spesialistklinikk	6
Kariologi	0
SUM	1.110

6. KURSVIRKSOMHET, VEILEDNING, RÅDGIVNING OG UTADRETTET VIRKSOMHET

I tillegg til klinisk virksomhet driver våre spesialister en utstrakt veiledning og rådgivningsvirksomhet.

TkVest/H blant annet som målsetting å:

«Bidra til å heve kompetansen i tannhelsetjenesten gjennom kurs og hospitering for allmenntannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer»

Kompetanseheving/etterutdanning av tannhelsepersonell er en viktig oppgave for kompetansesenteret. Kursvirksomhet, veiledning, vitenskapelige presentasjoner og medieformidling, postere og verv i 2016 er synliggjort i tabeller under 6.1. – 6.5.

6.1 KURSVIRKSOMHET, KOMPETANSETILTAK OG TVERRFAGLIG SAMARBEID

Spesialitet	Kurs (tema/tittel)	Målgruppe
Pedodonti	TMD hos ungdom Foredrag på Tannhelsedagane i Ulvik. For alle i Tannhelsetjenesten i Hordaland	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer
Pedodonti	Seminar for spesialistutdannelsen ved UiO, UiT og UiB. Diagnostikk av TMD	Spesialistkandidater i pedodonti ved UiO, UiT og UiB,
Endodonti	«Endodonti i umodne permanente tenner: Utfordringer og behandlingsalternativer» Teori, Julemøte for Tannhelsedistrikt Nord	Tannleger og tannlegeassistenter (offentlig)
Endodonti	"Revaskularisering- Regenerasjon- Revitalisering» av umodne permanente tenner. Hva vet vi? Hva gjør vi? Foredrag ved NTFs Landsmøte 2016	Tannleger
Endodont	6 ulike kurs i Hordaland fylkeskommune/tannhelse 2 ulike kurs for private tannleger	Tannleger
Radiologi	Fagdag om radiologi	TkVest/Hordaland
Kjeveortoped	Distriktsmøte: Kjeveortopedisk behandling i pasienter med tannskader November 2016	Tannleger og tannlegeassistenter (offentlig)

Forskning	Samfunnsodontologi	Tannleger og tannpleier studenter (UiB)
Forskning	Statistikk	Tannpleier UiB
Forskning	Helsefremmende	Tannpleier UiB
Forskning	Kunnskapsbasert praksis: Hvorfor trenger vi det og Hva er det!	TK-Vest, Hordaland Fagdag-Forskning
Tannpleie	Tenner og munnhygiene/spesielt munnstell	Vernepleierstudenter (Høyskolen i Bergen)
Tannpleie	Implantathygiene	Tannpleierstudenter
Tannpleie	Spesielt munnstell	Deltidsstudenter Vernepleie
Stipendiat	Sosial ulikhet i tannhelsetjenesten - Referansegruppemøte, Helsedirektoratet	
Stipendiat	Meldeplikt og rutinar i tannhelsetenesta. Introkurs for nytilsette	Nytilsette i tannhelsetenesta i Hordaland
Stipendiat	Samarbeidsavtale: Utarbeide mal for samarbeidsavtale mellom barnevernstenesta og tannhelsetenesta, saman med rep frå tannhelsetenesta i Rogaland og Sogn og fjordane.	Oppdrag fra Helsedirektoratet
Periodonti	Kalibrering med kandidat til dobbelt kompetanse	
Kirurgisk sykepleier	Kirurgisk oppdekning. Teori og praksis	Tannhelsesekretær Tannleger Elever ved videregående opplæring
Kirurgisk sykepleier	Premedikasjon	Tannhelsepersonell. Intern og ekstern.
Kirurgisk sykepleier	Anafylaksi og akutt beredskap	Tannhelsepersonell. Intern og ekstern.
Kirurgisk sykepleier	Forflytning via heis	Tannhelsepersonell

Kirurgisk sykepleier	Hygieniske prinsipper	Tannhelsepersonell
Kirurgisk sykepleier	Blodsmitte, avviksregistrering	Tannhelsepersonell
Spesialtannpleier	Ernæring	Kreftpasienter og pårørende
Spesialtannpleier	Munn- og tannpleie til kreftpasienter	Sykepleiere i videreutdanning
Spesialtannpleier	Munn- og tannstell til pleietrengende pasienter	Sykepleiere, Nevrologisk avdeling, HUS
Spesialtannpleier	Tannhelseutfordringer etter kreftbehandling	Tidligere kreftpasienter
Spesialtannpleier	Stell av munnhule og tenner hos palliative pasienter	Sykepleiere i videreutdanning
Spesialtannpleier	Tannhelseutfordringer hos pasienter i sykehus og sykehjem	Bachelorstud tannpleie
Spesialtannpleier	Munnhuleproblemer ved kreftbehandling	Masterstud. Klinisk ernæring
Forskning	Forskningsfagdag, Presenterte forskningsprosjekt	Tannleger og tannlegeassistenter TK/Vest 25.10.2016
Forskning	Undervisning for Forskningsmetoder - kurs i samarbeid med UiB	PhD studenter og spesialistkandidater. 07.02.2017
Forskning	Orienteringsmøte for forskningsprosjekt som omhandler oral helsekunnskap, holdninger og praksis blant foreldre med innvandrerbakgrunn i Norge	Helsesøstre på Engen, Sandviken helsestasjon, Bergen 14.03.2017
TOO	Tannlegen som angstbehandler Kommunikasjon	Opplæring av TOO-team nasjonalt
TOO	Odontofobi og overgrep	Landsmøtet (tannhelseteamet)
Kariologi	«Salivas betydning for oral helse»	Tannleger og tannlegeassistenter (offentlig)

		Aust distrikt Sommermøte Scandic Ørnen Hotel 25 mai 2016
Kariologi	«Fluor i fokus» «Munntørrhet»	Tannleger og tannlegeassistenter (offentlig) Sør distrikt Julemøte, Fitjar fjordhotell 13.desember-2016
Kariologi	«Saliva og munntørrhet»	Tannleger og tannlegeassistenter (offentlig) TkVest Julemøte 08.12.2016 Scandic Ørnen Hotel
Kjeveortopedi/LKG	Leppe-kjeve-ganespalte, tverrfaglig samarbeid	Tannpleierstudenter IKO/UIB
Kjeveortopedi/LKG	Leppe-kjeve-ganespalte, tverrfaglig samarbeid	Spesialistutdannelsen kjeveortopedi IKO/UIB
Kjeveortopedi/LKG	Dagskurs LKG, tverrfaglig samarbeid og protokoll for beh. av barn født med LKG	Foreldre til nyfødte barn med LKG, Haukeland Sykehus
Kjeveortopedi/LKG	6 dagers forelesninger i Khartoum, Sudan; Forskjellige forelesninger vedr Cleft lip and palate, Etiologi, forekomst, behandling, kjeveortopedisk behandling og tverrfaglig behandling og etablering av tverrfaglig team	Medisinsk hjelpepersonell, leger, sykepleiere, tannleger og kjeveortopedier
Kjeveortopedi/LKG	Forelesning invitert foreleser East Asian medical conference Taiwan «Treatment of CLP. What to do, and when to do it» . nov.-16. 60min	Leger og tannleger 200 deltakere
Kjeveortopedi/LKG	Norcleft «LKG kasuspresentasjon»	Medisinsk hjelpepersonell LKG Norge; logopeder, sykepleier, leger, tannleger

Kjeveortopedi/LKG	«LKG-kompetanse og tverrfaglig samarbeid»	Forelesning fylkespolitikere Hordaland
Kjeveortopedi/Endodonti	«Traumer, tverrfaglig vurdering og behandling» sammen med endodontist	Tannleger, sekretærer HFK, etatsmøte Ulvik
Sykehusodontologi	Leder av tannlegeforeningens kompetansekurs i implantatprotetikk,	4 helgesamlinger vår og høst samt nettbasert undervisning. 30 + 30 deltakere.
Sykehusodontologi	Sykehusodontologi	Kurs for Offentlig Ansatte Tandlæger i København. ca 50 deltakere
Sykehusodontologi	Startkurs i implantatprotetikk i Oslo.	16 deltakere (arbeidskurs)
Sykehusodontologi	Påbyggingskurs i implantatprotetikk i Oslo	12 deltakere
Sykehusodontologi	Helproteser og helkeramiske tannerstatninger.	Kurs for tannteknikere og tannleger i Oslo
Sykehusodontologi	Innlegg ved Norsk Tannteknikerforbunds fagsamling	Kurs for tannteknikere
Sykehusodontologi	Heldagskurs	Vest-Agder tannlegeforening i Mandal
Sykehusodontologi	Kveldskurs, helproteser	Haugaland tannlegeforening, ca 60 deltakere
Sykehusodontologi	Kveldskurs om samarbeid med tannteknikere	Tannlegestudenter i 5. kull
Sykehusodontologi	Innlegg ved fagdag, TkV/Hordaland, om behandling av tanntraumer	TkVest/Hordaland ansatte
Sykehusodontologi	Kveldskurs om implantatbehandling	Tannleger og tannteknikere i Tønsberg, ca 40 deltakere
Sykehusodontologi	Innlegg om tanntraumer ved Fagsamling	Nord tannhelsedistrikt
Sykehusodontologi	Kveldskurs om feilslag i implantologien og tiltak	Tannleger og tannteknikere i Tønsberg, 45 deltakere

Sykehusodontologi	Kveldskurs - Oppdatering i implantatprotetikk	Tannleger og tannteknikere i Oslo, 40 deltakere
Sykehusodontologi	Kveldskurs - Implantatprotetikk	Tannleger og tannteknikere i Bergen, 35 deltakere
TOO	Fagdag om TOO	TkVest/Hordaland og Tannhelsetilsatte i Hordaland
TOO	Foredrag ved Solli DPS (Bergen): Behandlingstilbudet ved SFO og behandlingsmetoden kognitiv atferdsterapi	Psykologer, psykiatere, fysioterapeuter, psykiatrisk sykepleiere m fl.
TOO	Foredrag ved Fana helsestasjon: Behandlingstilbudet ved SFO Odontofobi og intra-oral injeksjonsfobi	Helsesøstre, psykologer
TOO	Foredrag for tannhelsesekretærelever ved Åsane videregående skole: Odontofobi og intra-oral injeksjonsfobi-	Tannhelsesekretærelever ordinær utdanningsløp
TOO	Foredrag for tannhelsesekretærelever ved Åsane videregående skole	Tannhelsesekretærelever voksenopplæringen
TOO	Tverrfaglig samarbeid TOO-nasjonalt: Faggruppemøte TOO-nasjonalt	Tannleger, tannpleiere, sekretærer og psykologer
TOO	Tverrfaglig samarbeid TOO-nasjonalt: Forskergruppemøte TOO-nasjonalt	Tannleger og psykologer
TOO	Foredrag ved Engen helsestasjon: Behandlingstilbudet ved SFO Odontofobi og intra-oral injeksjonsfobi	Helsesøstre, psykologer
TOO	Foredrag ved senter for nyankomne flyktninger:	Helsesøstre, sykepleiere, fysioterapeuter

	Behandlingstilbudet ved SFO Odontofobi og intra-oral injeksjonsfobi. Hva er TOO-prosjektet?	
TOO	Plandent, Kurset «Bevegelse i Bergen» med tema: Pasienten i fokus. Når pasienten har angst og fobi for tannbehandling. Hvordan kan du som tannhelsesekretær og tannpleier både hjelpe og forebygge?	Tannpleiere og sekretærer
TOO	NTF Landsmøtet 2016. Tilrettelagt tannbehandling for pasienter utsatt for overgrep	Hele tannhelseteamet
TOO	Nasjonalt kurs: Introkurs for nye TOO-team. Samarbeid mellom TkVest/SFO og TkSør om heldagskurs for nye TOO-ere. Grunnleggende teori for TOO-arbeidet.	Hele tannhelseteamet samt psykologer

6.2 VEILEDNING

Spesialitet	Veiledning offentlig og privat tannhelsetjeneste
Pedodonti	Klinisk veiledning av spesialistkandidater i pedodonti fra august 2016 og ut året. 1-2 dager i uken.
Pedodonti	225 veiledninger til tannleger i både Hordaland og Sogn og Fjordane (utenom Opus).
Pedodonti	Veileder tannlegestudent kull 5. Integrert master i odontologi i Molar Incisiv Hymomineralisering (MIH).
Radiologi	127 stk. veiledninger (Opus)
Endodonti	74 stk. veiledninger i Opus. Omfattende rådgivning til tannleger utenom Opus

Endodonti/Pedodonti	Klinisk veileder av spesialistkandidater i pedodonti i traumatologi, pedodontisk endodonti.
Kjeveortopedi/Forskning	Bacheloroppgave April 2016 Tannpleier studenter (hovedveileder): <i>Epidemiology of traumatic dental injuries. Does early treatment of increased overjet reduce the risk of traumatic dental injuries in the permanent dentition ?</i>
Kjevortopedi	Forelesing: Videreutdanningskandidater i Pedodonti april 2016 Growth - Vekst
Kjeveortopedi	Forelesning: Kull 5 tannlegestudenter mars 2016 Tannskader og kjeveortopedi
Forskning	Epidemiology of Traumatic Dental Injuries (TDI). Increased overjet as a risk factor for TDI: does early orthodontic treatment reduce the risk of TDI? Bacheloroppgave i tannpleie, Kull 2013-2016 April 2016
Periodonti	Veileder tannleger ved HFK - plan til behandling
Periodonti	Veileder sp.kandidat i pedodonti vurdering behandling aggressiv perio, bakterieprøve
Periodonti	Veileder sp.kandidat i pedodonti vurdering sykdom x traume
Periodonti	Omfattende rådgivningstjeneste i og utenfor Opus.
Protetik	Omfattende rådgivningstjeneste i og utenfor Opus.
Spesialtannpleier	Medveileder for 2 tannpleierstudenter kull 3, bacheloroppgave
Forskning	Veileder PhD student i samarbeide med medveiledere. Disputas 03-02-2017.
Forskning	Veileder PhD student i samarbeide med medveileder. Plan for disputas 01-08-2018.
TOO	Tannleger/tannhelsesekretærer som har hospitert og fått veiledning i behandling av odontofobi – 1 privat tannlege og 2 offentlige tannleger, 1 offentlig tannhelsesekretær
TOO	Veiledning for PhD stipendiat. Biveileder for hennes PhD prosjekt.
Pedodonti/odontofobi	2 klinikkbesøk saman med pasient på offentlig tannklinikk for opplæring av tannhelsepersonell
Pedodonti/odontofobi	Omfattende rådgivning i og utenom Opus
Overtannlege	Veileder 2 phd studenter ved UiB/IKO

Kjeveortopedi /LKG	Medveileder for 2 studenter ved IKO/UIB masteroppgave "Bentransplantering hos barn med LKG, et litteraturstudie om beintransplantering hos LKG pasienter i fortid, nåtid og fremtid" levert jan 2016
Kjeveortopedi /LKG	Hovedveileder for 2 studenter ved IKO/UIB masteroppgave "DMFT og livskvalitet hos 40 år gamle personer født med leppe-kjeveganespalte» leveres jan 2017
Kjeveortopedi /LKG	Medveileder for PhD kandidat ved Univ. of Khartoum Sudan « Objectives for establishing a cleft team in Sudan. Responsibilities for the team members in management of cleft care.»
Kjeveortopedi /LKG	Fellesklinikk/ortognatisk kirurgi vurdering med kir avd Haukeland universitets sykehus (HUS). 3 konsultasjonsdager med 11 pasienter vurdert for ortognatisk kirurgi.
Kjeveortopedi /LKG	Omfattende rådgivning i og utenom Opus
Sykehustannlege	Veiledning for studenter og hospiterende kolleger
Sykehustannlege	Omfattende rådgivning i og utenom Opus
TOO	Veiledning for prosjektoppgave for det integrerte mastergradsstudiet i odontologi ved UiB/IKO «Konvensjonell eller datastyrt anestesi? En pilotstudie som sammenligner smerte, trykk og ubehag ved intra-oral injeksjon»
TOO	Veiledning for prosjektoppgave for det integrerte mastergradsstudiet i odontologi ved UiB/IKO. Offentlige tannlegers holdninger til behandling av redde pasienter
TOO	Veiledning for PhD stipendiat ved TkVest/Hordaland og UiB/IKO. Biveileder for PhD kandidat sitt prosjekt.
TOO	Veiledning til tannleger som har hospitert ved SFO: I løpet av 2016 var det innom totalt 5 tannleger som hver hadde i snitt 3 dagers hospitering ved SFO. Tannlegene var både fra offentlig og privat sektor.
TOO	Omfattende rådgivning i og utenom Opus

6.3 VITENSKAPLIGE PRESENTASJONER OG MEDIEFORMIDLING

Hvem	Hva	Hvor
Stipendiat/PhD	HEART- YOUTH (Helse, Ernæring, Aktivitet, Rusforebygging, Tannhelse) Samfunnsodontologisk forum, Hamar 07.07. Presentasjon om undervisningsprogrammet HEART	Samfunnsodontologisk forum, Hamar
Stipendiat/PhD	Det blir hevda at tannhelsepersonell er i unik posisjon til å sjå dei utsette borna, men ser me dei? Forelesning, med presentasjon av forskingsfunn.	Samfunnsodontologisk forum Hamar
Stipendiat/PhD	Foredrag, presentasjon av forskningsfunn	Solstrand, seminar med Psykologisk fakultet UIB
Stipendiat/PhD	Artikkel i Aftenposten og til saman ca 26 andre aviser, samt omtale i radio og Tv. Hver tredje tannlege har unnlatt å melde fra til barnevernet når de mistenker omsorgssvikt. http://www.aftenposten.no/norge/Hver-tredje-tannlege-har-unnlatt-a-melde-fra-til-barnevernet-nar-de-mistenker-omsorgssvikt-608917b.html	Aftenposten 13.10. 26 Oppslag totalt ca 26: Aftenposten har delt sjølve saken med dei øvrige Schibsted-avisene, dvs. Bergens Tidende, Stavanger Aftenblad osv. I tillegg har fleire andre aviser sitert fra saka i Aftenposten. Saka i Aftenposten /forskningsfunna frå studien blei og omtala på nyheitene i radio, og NRK tv.
Stipendiat/PhD	Tannlegar og tannpleiarar avdekkjer omsorgssvikt http://www.uib.no/fg/bli/102482/tannlegar-og-tannpleiarar-avdekkjer-omsorgssvikt	Universitetet i Bergen sine nettsider

Stipendiat/PhD	Phd-avhandling: «Fear of intra-oral injections among 10-16-year-olds. Assessment, prevalence and treatment». http://bora.uib.no/handle/1956/13152	BORA
TOO	NRK: innslag i forbindelse med Phd-prosjektet og Senter for odontofobi sitt tilbud på Vestlandsrevyen i tillegg til nettsak.	NRK, Vestlandsrevyen, nettsak.
Stipendiat/PhD	Intervju med tidsskriftet «Dentistry Today» i forbindelse med artikkelen «High fear of intra-oral injections: prevalence and relationship to dental fear and dental avoidance among 10-16-year-old children.	www.dentistrytoday.com
Stipendiat/PhD	Prøveforelesning og disputas: <ul style="list-style-type: none"> • Tannbehandlingsfobier hos barn og ungdom - undergrupper, klinisk manifestasjon og behandling • Fear of intra-oral injections among 10-16-year-olds. Assessment, prevalence and treatment 	UiB, NOB 25.11.16
Stipendiat/PhD	Aktualitetsforedrag ved Landsmøtet 2016, Stavanger, med presentasjonen: Kognitiv atferdsterapi blant barn og unge med intra-oral injeksjonsfobi	Stavanger: NTF Landsmøte

Spesial-tannpleier	Artikkel: Lindring av munnhuleproblemer	“Kreftsykepleie” 2-2016 https://sykepleien.no/sites/sykepleien.no/files/kreftsykepleie_0216_0.pdf
TOO	NrK Østlandet Radio: Om tannlegeskrekk	Østlandssendingen morgenavdelingen
TOO	NrK Hordaland TV: Om sprøyteskrekk	Vestlandsrevyen
Overtannlege	Medlemskomité i endops	IKO. UIB
Kjeveortopedi/ LKG	Medlem i Scandcleft randomized trials Forskningsprosjekt styrt fra Manchester/Oslo. 6 LKG sentre i Scandinavia innhenter data på ulike årskull for pasient som er født med enkeltsidig totalspalte (LKG). Bergen har 31 pasienter som er inkludert i studiet. Innhenting av data og bearbeide av disse jevnlig. Legges frem samlet med andre sentra en gang årlig.	TKV Bergen/Oslo/Manchester, England
Kjeveortopedi/ LKG	Samarbeid med avdelingsleder og kjeveortoped i Gøteborg: «Røntgenologisk evaluering av tannstatuser på LKG pasienter inkludert i Scandcleft materiale (450 pasienter). Skal presenteres ved verdenskongress LKG India feb 17.	TKVBergen/Gøteborg Telefonmøter, skype
Kjeveortopedi/ LKG	Medlem TOPS (Timing of palatal surgery på barn født med LKG) Innhenting av data på barn inkludert i studiet. 12 pasienter sees ved 6mnd, 1 år, 2 år, 3 år og 4 år for utvikling av tannstatus og oronasale fistler.	Bergen LKG team

Kjeveortopedi/ LKG	Artikkel førsteforfatter: "Pattern of clefts and dental anomalies in six-year old children: a retrospective observational study in Western Norway» akseptert for publikasjon 10.nov 16 in Acta Odontologica Scandinavica.	TKV
Kjeveortopedi/ LKG	Artikkel: Medforfatter i «A multidisciplinary Quality Registry for Treatment and Follow Up - Norwegian Registry of Cleft Lip and Palate» Publiseres i Journal of Plastic, Reconstructive & Aesthetic Surgery (i trykken)	TKV/Haukeland Universitets Sykehus
Kjeveortopedi/ LKG	<p>Artikkel: medforfatter: «Scandcleft Randomised Trials of Primary Surgery for Unilateral Cleft Lip and Palate:8.Preliminary Results, Nasolabial Appearance at 5 Years» <i>Journal of Plastic Surgery and Hand Surgery</i> (IPHS)</p> <p>Artikkel: medforfatter: «Scandcleft Randomised Trials of Primary Surgery for Unilateral Cleft lip and Palate: 7. Occlusion at 5 Years» <i>Journal of Plastic Surgery and Hand Surgery</i> (IPHS)</p> <p>Artikkel: medforfatter: «Scandcleft randomised trials of primary surgery for unilateral cleft lip and palate: 6. Dental arch relationships at 5 years» <i>Journal of Plastic Surgery and Hand Surgery</i> (IPHS) akseptert</p>	TKV / Scandcleft / Manchester

	for publikasjon 15.juni. Online publisert 25 okt.2016	
Stipendiat/PhD	Muntlig presentasjon av prosjektet: Treatment with Polymer- Based Dental Restorative Materials: Exposure to Bisphenol A and Effects on Pregnancy Outcomes	Kenyan-Norwegian Conference, Nairobi, Kenya, November 2016
TOO	Psykologforeningen 14.12.2016: Når tannlegeskrekken tar overhånd	http://www.psykologforeningen.no/publikum/blogger/helsepsykologibloggen/naar-tannlegeskrekken-tar-overhaand
TOO	Dagbladet 30.04.2016: Når hjelpen gjør skade	http://www.dagbladet.no/2016/04/30/kultur/meninger/debatt/medisin/tannlege/44056689/
TOO	Credicare.no 20.09.2016: Odontofobi – ein trussel mot tannhelsen	https://www.credicare.no/2016/09/odontofobi-ein-trussel-mot-tannhelsen/

6.4 POSTERE

Hvem	Hva	Hvor
Bratteberg. M, Thelen. DS , Klock. KS, Bårdsen. A	Traumatic Dental Injuries – Prevalence and Severity Among 16-year-old Pupils in the County of Hordaland, Norway.	Dentsply Student Clinician Research Program in Copenhagen 28-30 April 2016.
Bratteberg. M, The- len. DS , Klock. KS, Bårdsen. A	Traumatic dental injuries and related life course events.	19th World Congress on Dental traumatology in Brisbane, Australia, 11-13 august 2016 (vant internasjonal pris for beste presentasjon)
Bårdsen A, Bratteberg M, Klock KS, Thelen DS	Severity of traumatic dental injuries and correlated with life course events	19th World Congress on Dental traumatology in Brisbane, Australia, 11-13 august 2016

Sæle P, Østhus E, Ådalen S, Nasir E, Mustafa M	Pattern of clefts and dental anomalies in six-year-old children: a retrospective observational study in western Norway	Sør-Korea
Berge KG Agdal M Vika ME Skeie MS	Presentasjon med posteren "Reliability and Validity of the Intra-Oral Injection Fear scale (IOIF-s)" ved den internasjonale konferansen «Methodological Issues in Oral Health Research», Bergen 11-13 mai.	UiB, NOB
Mustafa M	7th International Conference Methodological Issues in Oral Health Research Methodology of Handling Data from Longitudinal Studies Bergen, Norway 11-13 May 2016	Bergen
Mustafa M	IADR/APR General Session & Exhibition (June 22-25, 2016). The meeting took place at the COEX Convention Center in Seoul, Republic of Korea.	Seoul, Sør-Korea
Konstantinova V, Ibrahim M, Lie SA, Birkeland ES, Neppelberg E, Marthinussen IM, Costea DE, Cimpan MR.	Nano-TiO ₂ penetrates human oral mucosa.	1st Scandinavian Translational Pathology Seminar; 2016-08-30 - 2016-08-31 UiB
Marthinussen IM, Strand G, Blindheim KH, Kjøstvedt K, Haug S	0262 - Salivary Flow and Cortisol in Nightshift Workers	IADR/Pan European Congress , Jerusalem, sept 2016
Konstantinova V Marthinussen IM, AC. Didilescu, C Susin, MR. Cimpan, DE Åstrøm AN	Knowledge about nanotechnology used in dentistry: a survey among students	AADR Congress, LA, USA mars 2016
Berge TL	Poster: "Dental Treatment in Pregnancy and Risk for Adverse Birth Outcomes: Data from the Norwegian Mother and Child Cohort Study (MoBa)"	Methodological Issues in Oral Health Research, Bergen, Norway. Mai 2016 og

		NTFs Landsmøte, Stavanger, november 2016
--	--	--

6.5 VERV

Hvem	Hva
Ellen Berggreen	Styremedlem i NIOM: Oppnevnt I arbeidsgruppe av HOD I oppfølging av forskningsstrategi
Mihaela Marthinussen	Kommisjonsmedlem i Spesialisteksamen i endodonti den 9/11/2016 i regi av IKO, UIB.
Paul K. Sæle	Styremedlem Norsk kvalitetsregister LKG. 2 møter (Bergen vår 16 og Oslo høst 16)
Paul K. Sæle	Styremedlem faggruppen LKG med fordeling av fondsmidler til forskning LKG. 1 møte (Geilo og 2 tlf møter)
Ole Iden	Leder av NEF (Norsk Endodontiforening)

6.6 INTERN KOMPETANSEHEVING

Alle ansatte på TkVest/Hordaland får årlige individuelle kursmidler til kompetansegivende kurs. I tillegg støtter kompetansesenteret kurs som er nødvendig for å ha høy kompetanse i det fagfeltet den ansatte jobber i.

Hver 6 uke holdes det fagdager for alle ansatte på TkVest/Hordaland hvor både de ulike fagområder og forskning har egne dager. Fagdagene er åpne for ansatte i tannhelsetjenesten, UiB v/Institutt for klinisk odontologi og private tannleger.

Tema for fagdager i 2016 var:

- Radiologi
- Sykehus/Tannhelsetjenester
- Pedodonti
- SFO
- Forskning
- Anestesi
- Ernæring/Saliva

6.7 EKSTERNE FORELESERE

TkVest/Hordaland hadde i 2016 disse eksterne foreleserne:

- Fysiker Gerald Torgersen, UiO
- Spesialist i oral kirurgi og oral medisin Sigurd Løes, Helse Bergen/UiB
- Farmasøyt Jenny Bergmann, RELIS Vest
- Dr. Odont og spesialtannlege Stefan Axelsson, TAKO-senteret
- Logoped Vesna Stoilkovic, TAKO-senteret
- Forskningsleder Asgeir Baardsen, UiB, Institutt for klinisk odontologi
- Anestesioverlege Morten Finne
- Professor Ann-Karin Johansson, UiB, Institutt for klinisk odontologi

7. SPESIALISTUTDANNINGEN

8. juni 2016 fikk våre to spesialistutdanningskandidater i pedodonti, Anne Marit Graue og Maren L. Agdal, godkjenning som spesialister i pedodonti. De to kandidatene har bindingstid i tannhelsetjenesten i Hordaland etter endt utdanning (2 år). Tannhelsetjenesten har bidratt med lønnsfinansiering under hele utdanningsløpet.

Våre to pedodontister bidrar inn i spesialistutdanningen med klinisk veiledning. I august 2016 startet to nye spesialistutdanningskandidater sitt treårige løp for å bli spesialister i pedodonti. I tillegg startet en spesialistutdanningskandidat i protetik.

8. ODONTOFOBI/TOO

8.1 TANNHELSETILBUD TIL ODONTOFOBI OG OVERGREPSUTSATTE PASIENTER

Senter for odontofobi (SFO) er en del av TkVest/Hordaland og utgjør den fremste kompetansen i vår region innenfor det aktuelle fagfeltet. De behandlet 139 pasienter i 2016, 72 voksne og 67 barn.

Senterets ansatte har i 2016 hatt en sentral rolle i den nasjonale faggruppen for TOO prosjektet og med å etablere et nasjonalt forskningsprosjekt. SFO har hatt ansvaret for opplæringen og oppfølgingen av behandler-teamene i TkVest.

Regionalt har vi etablert faglig nettverk bestående av SFO, RVTS, UiB, TkVest og tannhelsetjenesten i Rogaland og Hordaland. Dette nettverket avholdt ett felles møte i 2016.

Kompetansen til TOO-teamet utvikles og vedlikeholdes først og fremst ved jevnlig fagfelleskap i forbindelse med den kliniske virksomheten. Å kunne diskutere med kollegaer i en slik tverrfaglig gruppe som TOO-teamet er det som generer mest kompetanse slik vi ser

det. Det er selvsagt også svært viktig å kunne delta på ulike kurs gjennom året, som for eksempel den nasjonale nettverkssamlingen til TOO og NOFOBIs vinterseminar og andre relevante kurs inn mot angst- og traumefeltet.

Ved SFO/TkVest er alle faggrupper både innen tannhelsetjenesten og helsevesenet for øvrig velkommen til å hospitere. Antallet personer som ønsker å hospitere er økende.

Etter angstbehandling i TOO-team, enten det er fylkesteam eller TOO-team ved ROK skal alle pasienter i utgangspunktet forespørres om de ønsker at vi lager timeavtale med dem hos tannlege/eksterntannlege/paraplytannlege. Unngåelsesatferden kan være tilstede selv etter behandling av TOO-team. Etter hver pasient sendes utfyllende epikrise til henvisende tannlege/eksterntannlege/paraplytannlege for å sikre at pasienten blir best mulig i varetatt med hensyn til videre tilrettelagt tannbehandling. Dersom pasienten ikke har/eller foreslår egen tannlege henvises vedkommende til tannlege som SFO/TkVest har god erfaring med (fortrinnsvis i pasientens distrikt) når det gjelder ivaretagelse av pasienter behandlet ved SFO.

Ett år etter behandling ved TOO-teamet kontaktes pasienten på nytt av TOO-sekretær for å høre hvordan det går. Dersom det ikke går bra tilbys samme oppfølging som ved 3 mnd.

Narkosetilbudet ved Haukeland sykehus er forbeholdt prioriterte grupper slik at samtlige TOO-pasienter må søke privat narkose. I løpet av 2016 økte ventetiden ved det eneste private narkosetilbudet i Hordaland fra ca. 5-6 mnd. til 9-12 mnd.

8.2 TKVEST/HORDALAND SIN ROLLE I UTVIKLING AV NASJONALT FAGLIG NETTVERK

Ansatte ved SFO er tilstede på alle nasjonale fag- og forskergruppemøter i det nasjonale faglige nettverket. SFO har en tradisjon om å dele kunnskap til alle som måtte ønske det. Dette har også blitt gjort inn mot TOO-nettverket (Både som forelesninger, video av egne pasientbehandlinger og med innspill i faglige diskusjoner).

Vi håper at SFO har vært en sterk stemme inn mot nettverket når det gjelder den evidensbaserte kunnskapen vi har om behandling av personer som lider av odontofobi.

TkVest/Hordaland har også ansvar for logistikken omkring gjennomføring av den årlige nasjonale nettverkssamlingen i november.

9. FORSKNING

9.1 FORSKNINGSAKTIVITET - FORSKNINGSSOMRÅDER

TkVest/Hordaland har helt fra starten i 2012 bevisst satset på å bygge opp forskningsaktivitet. Leder ved kompetansesenteret har det overordnede ansvaret for forskningsvirksomheten og det er et mål å ansette en leder for forskningsavdelingen i 2017. Senteret har en egen forskningsstrategi. Gjennom forskningssamarbeid med ulike organisasjoner og virksomheter utvikles forskningsaktiviteten (se omtale av forskningsprosjekter).

Et forskernettverk mellom alle ROKene (regionale kompetansesenter i odontologi) i Norge ble etablert i 2015 og vi har deltatt i dette nettverket med presentasjoner av vår aktivitet. 16.-17.11.2016 var det en samling for alle ROKene i Norge ved Scandic Ørnen hotell i Bergen. Deltakere var kompetansesenterledere og forskningsledere ved ROKene.

I 2016 var det tilsatt 6 forskere (3,5 årsverk) og 3 stipendiater ved TkVest/Hordaland. I tillegg bidrar spesialister, psykologer og spesialtannlege SFO (med PhD), leder og overtannlege til forskningsaktivitet.

26. november 2016 disputerte Karin G. Berge til PhD-grad innen odontologi. Hun er den første som har gjort dette med utgangspunkt i et av de regionale kompetansesentrene.

Fylkestannlegen opprettet i 2014 et fond for alle ansatte i tannhelsetjenesten, hvor det og ble mulig å søke om midler til forskningsprosjekter eller til frikjøp fra stilling for å jobbe med forskningsprosjekt. Et av målene er at ansatte i tannhelsetjenesten skal se på deltakelse i forskningsaktivitet som en naturlig del av klinisk praksis. Dette vil mest sannsynlig bidra til økt kunnskap og bedre forutsetninger for å kritisk vurdere ny vitenskap, og dermed fremtidig gi en mer effektiv og høyere kvalitet på tjenesten.

Forskningsmøter avholdes regelmessig med alle ansatte som er involvert i forskning ved TkVest/H.

9.2 FORSKNINGSSTRATEGI

I 2014 ble det ferdigstilt en forskningsstrategi for TkVest/H. Det ble besluttet at forskning i TkVest/H skal omfatte klinisk forskning, atferdsteoretisk og epidemiologisk befolkningsrettet forskning. TkVest/H skal bidra til translasjonell forskning.

9.3 FORSKNINGSPROSJEKTER

Oral helse hjå juvenil idiopatisk artritt (JIA) - Ein longitudinell studie

Prosjekt

Juvenil idiopatisk artritt (JIA) er den vanlegaste førekomande kroniske leddgikttypen i barndommen, og rammar ca 1-2 av 1000 born under 16 år. I Norge i 2009, trengte ca 2.700 barn med diagnosen JIA nødvendig aggressiv behandling og oppfølging. Den orale helsa hjå JIA born synes også å vera påverka. Auka tilfelle av karies, endra spyttmansetning, og gingivitt har blitt rapportert.

Svært lite er kjent om mange av dei faktorane som blir assosiert med oral helse hjå born med JIA versus friske barn, og forskning er nødvendig for å identifisere dei borna med JIA som har særleg høg risiko for å utvikle orale sjukdomar. Denne studien er ein del av ein større studie i Norge: «NorJIA: Kjeveleddsaffeksjon, oral helse, uveitt, beinhelse og livskvalitet hjå born med juvenil idiopatisk artritt (JIA).

Karies, tannhelsevanar, etevaner- og drikkevanar og tannhelserelaterte oppfatningar og haldningar blant 12-18 år gamle skuleelevar i to distrikt i Hordaland, Norsk skulebasert forsknings protokoll

Prosjekt

Dårleg oral helse er eit viktig tema innan offentleg helse når det gjeld individuelle plager og finansielle byrder for både individ og samfunn. Dei to mest vanlege orale sjukdommane er karies og tannkjøtsjukdommar, som ofte startar i barndommen. Risikofaktorar for å utvikle karies, tannkjøtsjukdommar og tannslitasje inkluderer inntak av sukkerholdig mat og drikke, dårlege tannpussevanar, røyking, alkoholkonsum og at ein går uregelmessig til tannhelsepersonell.

Tenåringar er ei utfordrande gruppe når det gjeld oral helse fordi dei har sårbare permanente tenner som kjem ut på ei tid då dei er i ferd med å etablere uavhengigheit til sine foreldre. Tenåra er ein viktig tidsperiode for å bli uavhengig, der ein også får eit meir personleg ansvar for å hindre at tannhelsesjukdommar oppstår og dermed avgjer framtidig oral helse. Å hindre utvikling av orale sjukdommar, ved å prøve å endre dei risikofylte vanane som påverkar oral helse på ein negativ måte, krev ei forståing av dei haldningar og oppfatningar som ligg bak desse vanane.

Denne studien er basert på innleiande resultat basert på data frå ulike tannklinikkar i distrikt Sør i Hordaland. Analysen konkluderte med at born og unge vaksne i denne regionen (5-, 12- og 18-åringar) viste eit høgare karies nivå samanlikna med tilsvarande grupper i Hordaland og Norge.

Målet med studien:

1. Evaluere elevane sitt karies nivå, etevaner- og drikkevanar og tannhelsevanar
2. Vurdere haldningar, oppfatningar og vanar blant tenåringar når det gjelde orale hygienetiltak ved å bruke «Health Belief Model».
3. Undersøkje haldningar og oppfatningar blant tenåringar når det gjeld ete- og drikkevanar ved å bruke «the Theory of planned behaviour».

Tannhelse og barnevern - samhandling til beste for barnet

Prosjekt

Studien har som mål å auke kunnskapen kring utsette barn, tannhelsepersonell si meldeplikt og tannhelse og barnevern som samarbeidande tenester. Gjennom å belyse ulike sider ved meldeplikta, skal studien generere kunnskap som kjem utsette barn, tannhelsetenesta og barnevernstenesta til gode.

Tannhelse og barnevern -samhandling til beste for barnet, er ein tverrsnittsstudie. Årsskiftet 2014/2015 blei det gjennomført ei landsdekkjande elektronisk spørjeundersøking blant 1542 offentlege tannlegar og tannpleiarar i Noreg. Undersøkinga hadde fokus på tannhelsepersonell sine opplevingar og utfordringar knytt til deira meldeplikt til barnevernet, samt erfaringar frå ei eventuell samhandling med barnevernet. Totalt 1200 (78%) tannlegar og tannpleiarar svarta på spørjeundersøkinga.

Tannlegen og pasienten: Ein oppfølgingsstudie av pasientar som har gjennomført behandling av tannbehandlingsangst

Prosjekt

- Overgangen frå behandling hjå tortur, overgrep og odontofobiteam til tannbehandling hjå ordinær tannlege er krevande for mange pasientar
- Kommunikasjonen med tannlegen og opplevinga av å bli forstått og teke på alvor er sær s viktig
- Nokon pasientar forblir tause sjølv om dei har det vanskeleg fordi dei har vanskar med å uttrykkje eigne behov ovanfor tannlegen. Dette kan ha samanheng med frykt for kritikk eller uro for å skuffe tannlegen.
- Forståing og empati vert kombinert med støtte til å uttrykkje og verbalisere eigne behov.

I denne studien vart det undersøkt korvidt pasientar etter avslutta behandling hjå TOO-teamet (TOO: tortur, overgrep, odontofobi) ved Tannhelsetjenestens kompetansesenter Vest/Hordaland (TkVest/Hordaland) i Bergen meistarar vanleg tannbehandling, samt korleis dei har erfart overgangen til ordinær tannbehandling. Utvalet er pasientar som i løpet av 2013 starta behandling av tannbehandlingsangst ved TkVest/Hordaland.

Av dei 16 intervjuar var 15 svært godt nøgd med behandlinga ved TkVest/Hordaland. Ein person var middels nøgd. På spørsmål om kva det var ved behandlinga som pasienten særleg opplevde var til hjelp, gav 11 uttrykk for kvalitetar ved tannlegen. Dei hadde møtt ein fagperson som dei fekk tillit til og følte seg trygg på. Fem oppgav element ved sjølv behandlinga. Ein person takka ja til å komme til oppfølgingskonsultasjon hjå TOO-tannlegen.

Tannhelse og tannbehandling for personar som har langvarige psykiske helsevanskar

Prosjekt

Tannhelse er ein viktig faktor for livskvalitet og generell helse. Personar med alvorlege og langvarige psykiske lidningar er internasjonalt funne å ha dårlegare tannhelse og lågare bruk av tannhelsetenester enn befolkninga elles. Det er trong for meir kunnskap om årsakene til misforholdet mellom *behandlingsbehov* på eine sida og *aktuell bruk* av tannhelsetenester på andre sida. Det er også nødvendig å søka kunnskap som kan redusera hindringar og sikra tilgang til tannbehandling for denne gruppa.

Dette prosjektet har tre hovudmål:

- 1) å undersøka tannhelse og sjølvopplevd tannhelse samt bruk av tannhelsetenester hjå personar med langvarige psykiske lidningar som har bistand frå psykisk helseteneste i Stord kommune
- 2) å framskaffa kunnskap om korleis tannhelsetenesta best kan leggja til rette for personar med langvarige psykiske lidningar
- 3) å utforska korleis tannhelsetenesta best kan samarbeida med kommunen og eventuelt andre instansar til beste for målgruppa.

Prosjektet blir gjennomført i samarbeid mellom Stord tannklinikk og Stord kommune avd. for psykisk helse, og målgruppe er alle brukarar av heimebaserte tenester avd. psykisk helse, Stord kommune.

Frykt for orale injeksjonar hjå 10-16 år gamle born. Vurdering, utbreiing og behandling. (Doktorgradsavhandling)

Prosjekt

Det er ikkje uvanleg at born og unge p.g.a frykt slit med å ta imot intra-orale injeksjonar og derfor unngår nødvendig tannbehandling. For nokon får dette alvorlege konsekvensar for tannhelsa.

Avhandlinga består av tre delarbeid. Målsetjinga i det første arbeidet var å evaluere reliabiliteten og validiteten av ein ny diagnostisk skala til bruk for måling av sterk frykt for intra-orale injeksjonar. I det andre delarbeidet var målsetjingane, basert på sjølvrapportering, å estimere utbreiinga av høg grad av frykt for intra-orale injeksjonar, blod-skade, injeksjonar generelt og tannbehandling, samt evaluere om det var høg grad av overlapping. Konsekvensar som unngåing av tannbehandling vart også evaluert. I det siste delarbeidet var målsetjinga å undersøkje om kognitiv atferdsterapi, ei evidensbasert psykoterapeutisk behandling, var ei effektiv behandlingsform for å redusere angst for intra-orale injeksjonar.

Forskningsarbeidet vart utført som to studiar, ein epidemiologisk studie med 1441 respondentar og ein behandlingsstudie med 67 pasientar diagnostisert med intra-oral injeksjonsfobi. Målgruppa var 10-16-åringar frå Hordaland fylke.

Funna viste at den nye skalaen var tilfredsstillande for måling av frykt for bedøvelsessprøyte i tannbehandling. Når det gjeld utbreiing, lei nesten fjorten prosent av høg frykt for tannlegesprøyte, og litt over kvar tiende av deltakarane rapporterte at dei ville unngå nødvendig tannbehandling dersom sprøyte vart aktuelt. Overlapping mellom ulike

lidingar var betydeleg. Resultata viste vidare at dei fleste med intra-oral injeksjonsfobi, lot seg effektivt behandle med kognitiv atferdsterapi (utført i løpet av fem enkeltstående behandlingstimar).

Oral helse blant barn med leppe- ganespalte: Foreldre sin tilfredsheit og tannhelsepersonell i Vest-Norge sine erfaringar

Prosjekt

Studiar av pasientar som har gjennomført behandling ved den offentlege tannhelsetenesta og ved senter for leppe-kjeve-gane spalte, Tannhelstjenestens kompetansesenter Vest: Pasienten, pasienten sine foreldre og tannlegen sin tilfredsheit.

Bakgrunn og kunnskapsstatus:

Frå 1994 vart det beslutta at born som vert født i Norge med ei form for leppe-kjeve-ganespalte automatisk skal tilvisast til eit av dei to nasjonale leppe-kjeve-ganespalte teama (LKG), enten ved Rikshospitalet i Oslo eller ved Haukeland universitetssjukehus i Bergen. All behandling skal utførast eller administrerast frå aktuelle institusjonar. Behandling er basert på eit tverrfagleg samarbeid mellom fleire profesjonar, der særleg plastisk kirurg, øre-nese-hals lege, logoped og kjeveortoped har ei viktig rolle. Kjeveortopeden er lokalisert ved senter for LKG, Tannhelstjenestens kompetansesenter Vest, Hordaland Fylkeskommune. Alle pasientar uavhengig av spaltetype vert innkalla til standard kontroll ved fødsel, 6 år og 16 år.

Hensikten med studien:

- Undersøkje frekvensen og fordelinga av ulike spaltevariantar, okklusjon og bittforhold hjå spaltepasientar som har møtt til 6-års kontroll ved senter for LKG-spalte i Bergen
- Vurdere LKG pasientar/foreldre sine kunnskarar, haldningar og oppfatningar av oral helse: ein kvalitativ studie av born med ganespalte.
- Studere pasienten/føresette sine meiningar om behandlinga som deira born med spalte har fått ved offentleg tannhelstjeneste og ved LKG, Tannhelstjenestens kompetansesenter Vest.
- Utdringar for tannlege og tannpleiar når det gjeld behandling av pasientar med LKG spalte ved lokal tannklinikk.

Oral helsekunnskap, haldningar og praksis hjå foreldre med innvandrarbakgrunn i Norge

Prosjekt

Innvandrarar utgjer 12 % av heile befolkninga i Norge, og har bakgrunn frå 222 ulike land og sjølvstyrte regionar. Mange faktorar har innverknad på innvandrarar sin sosioøkonomiske situasjon og på deira helse- og tannhelsestatus. Eksisterande ulikskap i tannhelse mellom enkelte innvandrarar og norskætta har vorte rapportert tidlegare. Innvandrarstatus har vore assosiert med høg grad av karies. Kariesførebyggjande tiltak retta mot born og unge i Norge synes ikkje å vera like vellykka blant innvandrarar med ikkje-vestleg bakgrunn som i befolkninga forøvrig. Kommunikasjonssvikt grunn etniske og kulturelle faktorar er mulege årsaker til at førebyggjande tiltak ikkje har samme effekt hjå innvandrarborn som blant norske born. Det

synes å vera behov for forskingsbasert kunnskap om dei faktorar, sosiale, psykososiale og kognitive, som styrer tannhelserelatert atferd i familiar med innvandrarbakgrunn. Slik informasjon dannar grunnlag for planlegging og gjennomføring av effektive førebyggjande tannhelsetiltak retta spesifikt mot born med innvandrarbakgrunn.

Hensikten med studien:

- i ein baseline undersøkelse, vurdere kunnskap, haldningar og atferd relatert til tannhelse blant innvandarmødre med nyfødte born (0-3 månadar).
- på bakgrunn av informasjon om innvandrerfamiliar sine tannhelserelaterte kunnskapar, haldningar og åtferd, utvikle og gjennomføre eit fleirsesjon informasjonsprogram, med hensikta å auke mødrene sine kunnskapar om borna si orale helse og betydninga av regelmessig ettersyn og å endre haldningar og åtferd (vanar) i ein tannhelsemessig gunstig retning.
- i ei oppfølgingsundersøking 12 månader etter baseline - evaluere effekten av informasjonsprogrammet m.o.t. mødrene sine kunnskapar, haldningar og åtferd relatert til tannhelse og m.o.t. barna sin karies status.

Mengda av inflammasjons- og beinmarkørar hjå røykarar og ikkje-røykjarar før periodontal behandling og etter aktiv- og vedlikehaldsbehandling av kronisk periodontitt

Prosjekt

Periodontal helse vert gjenoppretta ved å undertrykkje mikroorganismene som framprovoserar lokal inflammasjonsrespons. Røyking svekkar denne prosessen. Dette studiet samanliknar mengda av inflammasjons- og beinmarkørar hjå røykjarar og ikkje-røykjarar før periodontal behandling og etter aktiv- og vedlikehaldsbehandling av kronisk periodontitt.

Bortsett frå IL-8 som vart oppregulert, viste røykjarar redusert mengde av fleire inflammatoriske markørar i gingival vevsveske. Kun ikkje-røykjarar responderte på periodontal behandling med endra produksjon av inflammatoriske markørar. Det kan synast som om at røyking fører til ein immundempande effekt på lokal inflammatorisk respons i gingival vevsveske etter periodontal behandling.

Sammenhengen mellom periodontitt og revmatoid artritt: Hvilke mekanismer ligger bak?

Prosjekt

Leddgikt eller revmatoid artritt (RA) forekommer hyppigere blant pasienter med periodontitt (betennelse i vev som omgir tennene) enn ellers i befolkningen. Videre har RA-pasienter høyere frekvens av avansert periodontitt. Sammenhengen er ikke fullstendig klarlagt, men det er mange fellesnevner mellom disse to sykdommene. Begge er kroniske inflammatoriske tilstander karakterisert ved produksjon av proinflammatoriske signalmolekyler (cytokiner) og nedbryting av bein. Det overordnede målet med prosjektet er å kartlegge biologiske mekanismer som står bak assosiasjonen mellom revmatoid artritt og periodontitt.

Tannbehandling med plastbaserte tannfyllingsmateriale - eksponering for bisfenol A og effektar på fødselsutfall

Prosjekt

Formålet med PhD-prosjektet er å undersøkje om tannbehandling med plastbaserte tannmateriale påvirkar bisfenol A konsentrasjonen i spytt og urin. Vidare ynskjer vi å undersøkje om mor si tannbehandling i svangerskapet utgjer ein risiko for barnet.

Prosjektet inneheld tre delarbeid:

- a) Konsentrasjon av bisfenol A i saliva hjå individ med og utan plastbaserte tannfyllingsmateriale.

Den kliniske studien er gjennomført og resultatene er bearbeida. Nokre preliminare resultat vart presentert ved ein internasjonal konferanse i Dubrovnik, Kroatia, september 2014. Manuskript er sendt til eit internasjonalt tidsskrift for publisering.

- b) Konsentrasjon av bisfenol A i saliva og urin hjå individ før og etter fyllingsterapi med plastbaserte tannfyllingsmateriale.

Den kliniske studien er startet opp. Rekruttering av pasientar pågår.

- c) Er tannbehandling med plastbaserte fyllingsmateriale under svangerskapet ein risiko for barnet?

I denne studien nyttar vi data frå Den Norske Mor og Barn studien. Analyser av datamaterialet pågår. Nokre preliminare resultat vart presenterte ved ein internasjonal konferanse i Bergen, mai 2016 og abstrakt er innsendt for presentasjon ved internasjonal konferanse i San Fransisco, mars 2017.

Orale manifestasjoner ved polyendokrint syndrom, type 1 (APS1)

Prosjekt

Hensikten med denne kliniske studien er å kartlegge orale manifestasjoner i pasienter med APS-type1 syndrom. APS 1 er kjennetegnet av polyendokrin svikt, kronisk mukokutan candidiasis og ektodermale symptom. Prosjektet er en del av et større prosjekt omkring APS1, i regi av Helse-Vest.

Tannskader – prevalens og risikofaktorer i et livsløpsperspektiv

Prosjekt

Formålet med studien er å undersøke forekomst av tannskader blant 16-åringer i videregående skoler i Hordaland og identifisere risikofaktorer for tannskader i populasjonen.

Vekstfaktorer for lymfekar i gingiva hos pasienter som får kjeveortopedisk behandling

Prosjekt

Pasienter som under kjeveortopedisk behandling gjennomgår en inflammasjon/regenerasjon av periodontalt vev. Om vekst av lymfekar skjer er ukjent og vi undersøker vekstfaktorer for lymfekar i gingival væske før og etter kjeveortopedisk behandling hos pasienter henvist til vår spesialisttannklinikk.

9.4 AKTIVITET INNEN FORSKNING

Publikasjoner TkVest/H i 2016:

1. Graue, AM., Jokstad, A., Assmus, J. og Skeie, MS. Prevalence among adolescents in Bergen, Western Norway, of temporomandibular disorders according to the DC/TMD criteria and examination protocol. *Acta Odontologica Scandinavica*, 2016, Volume 74 – Issue 6
2. Sæle P1, Østhus E2, Ådalen S2, Nasir EF1,2,3, Mustafa M1. Pattern of clefts and dental anomalies in six-year old children: a retrospective observational study in Western Norway. *Acta Odontol Scand*. 2016 Nov 29:1-6.
3. Ali HM, Mustafa M, Lie SA, Hasabalrasol S, Elshazali OH, Ali RW, Skeie MS. Oral-health-related background factors and dental service utilisation among Sudanese Children with and without a Congenital Heart Defect. *BMC Oral Health*. 2016 Nov 15;16(1):123
4. Ali HM, Mustafa M, Hasabalrasol S, Elshazali OH, Nasir EF, Ali RW, Berggreen E, Skeie MS. Presence of plaque, gingivitis and caries in Sudanese children with congenital heart defects. *Clin Oral Investig*. 2016 Jun 24.
5. Mohamed HG1, Idris SB2, Mustafa M3, Ahmed MF4, Åstrøm AN2, Mustafa K2, Ibrahim SO2. Influence of Type 2 Diabetes on Prevalence of Key Periodontal Pathogens, Salivary Matrix Metalloproteinases, and Bone Remodeling Markers in Sudanese Adults with and without Chronic Periodontitis. *Int J Dent*. 2016, 6296854.
6. Al-Sharabi N1, Mustafa M2, Ueda M3, Xue Y1, Mustafa K1, Fristad I1. Conditioned medium from human bone marrow stromal cells attenuates initial inflammatory reactions in dental pulp tissue. *Dent Traumatol*. 2016 May 4.
7. Brattabø, IV, Iversen, AC, Bjørknes, R. Experience with suspecting child maltreatment in the Norwegian public dental health service, a national survey. *Acta Odontol Scand* 2016: 1-7.
8. Berge KG, Vika M, Agdal ML, Lie SA, Skeie MS. Reliability, validity and cutoff score of the Intra-Oral Injection Fear scale. *Int J Paediatr Dent*. 2016 May 27. doi: 10.1111/ipd.12237
9. Berge KG, Agdal ML, Vika M, Skeie MS. High fear of intra-oral injections: prevalence and relationship to dental fear and dental avoidance among 10-16-year-old children. *Eur J Oral Sci*. 2016 Dec;124(6):572-579.

10. Konstantinova V1,2,3, Ibrahim M1,3, Lie SA1, Birkeland ES1,2, Neppelberg E4,5, Marthinussen MC1,6, Costea DE2,3,7, Cimpan MR1. Nano-TiO₂ penetration of oral mucosa: in vitro analysis using 3D organotypic human buccal mucosa models. *J Oral Pathol Med*. 2016 Jul 8. doi: 10.1111/jop.12469.
11. Bruserud Ø, Oftedal BE, Landegren N, Erichsen MM, Bratland E, Lima K, Jørgensen AP, Myhre AG, Svartberg J, Fougner KJ, Bakke Å, Nedrebø BG, Mella B, Breivik L, Viken MK, Knappskog PM, Marthinussen MC, Løvås K, Kämpe O, Wolff AB, Husebye ES. A Longitudinal Follow-up of Autoimmune Polyendocrine Syndrome Type 1. *J Clin Endocrinol Metab*. 2016 Aug; 101(8):2975-83. doi: 10.1210/jc.2016-1821. Epub 2016 Jun 2.
12. Kvalheim SF, Strand GV, Husebø BS, Marthinussen MC. End-of-life palliative oral care in Norwegian health institutions. An exploratory study. *Gerodontology*. 2016 Dec;33(4):522-529. doi: 10.1111/ger.12198.
13. Björkman L, Sjursen TT, Dalen K, Lygre GB, Berge TLL, Svahn J, Lundekvam BF. Long term changes in health complaints after removal of amalgam restorations". *Acta Odontologica Scandinavica*, Volume 75, 2017 - Issue 3.
14. Athanasia Bletsa og Ole Iden. En uvanlig tilnærming til behandling av dens invaginatus. En kasusrapport. *Nor Tannlegeforen Tid*. 2016; 126: 700–4
15. Bjørkvik J. Tannlegen og pasienten: En oppfølgingsstudie av pasienter som har gjennomført behandling av tannbehandlingsangst. *Nor Tannlegeforen Tid* 2016, 116: 350-5

9.5 FORSKNINGSNETTVERK

Oppdrag og pilotprosjekt:

Tannhelsetjenesten sitt kompetansesenter avdeling Hordaland har fått i oppdrag av Helsedirektoratet å utrede nødvendige IT-løsninger for å etablere et nytt forskningsnettverk i tannhelsetjenesten i Vest region. En pilotundersøkelse om munntørrhet og uttesting av et uttrekksverktøy i tannlege og legepraksiser ble gjennomført på Vestlandet og Sørlandet i 2016. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt med Allmennt medisinsk forskningsenhet i Bergen og Oslo, med Universitetet i Bergen og Oslo, og med Tannhelsetjenestens kompetansesenter Sør.

Arbeidet forutsetter samarbeid med universitet og allmennt medisinske forskningsenheter. Praksisbasert forskningsnettverk er en redskap for å støtte klinisk og praksisnær forskning. Formålet er å legge til rette for rekruttering av klinikere og pasientene deres til studier og innsamling av data.

Tannhelsetjenesten har ikke praksisbasert forskningsnettverk i Norge i dag. Rekruttering og datainnsamling blir organisert på ny hver gang et forskningsprosjekt starter opp i primærhelsetjenesten. Dette er arbeidskrevende, kostbart og skaper høye terskler for å drive forskning i primærhelsetjenesten.

10 . SAMARBEID OG SAMARBEIDSAVTALER

10.1 SAMARBEID

Det er inngått en samarbeidsavtale med Tannhelsetjenesten i Hordaland fylke og Medisinsk Odontologisk Fakultet, UiB, som og regulerer samarbeidet med IKO og TkVest/Hordaland.

10.2 NETTVERKSMØTER MELLOM KOMPETANSESENTRA

TkVest/H deltar i et nettverk med de andre regionale odontologiske kompetansesentra i Norge og møteansvaret deles mellom de forskjellige kompetansesentrene. I 2016 var hovedmøtet lagt til TkVest/Hordaland i Bergen.

10.3 MØTER MED POLITISKE ORGAN

Kompetansesenteret hadde våren 2016 et møte med helse- og omsorgskomiteen i Hordaland fylke og høsten 2016 et møte med representanter fra Arbeiderpartiet i Hordaland.

11. FOKUSOMRÅDER OG VIDERE OPPBYGGING AV TKV/HORDALAND

TkVest/Hordaland har som mål å levere tjenester på oppdrag fra Stortinget beskrevet i Stortingsmelding 35 (2006-2007). Vi arbeider for å nå ut med vårt tilbud overfor den private tannhelsetjenesten.

Et prioritert område er oppbygning av forskningsavdelingen, med formål å øke forskningsaktiviteten.

TkVest/Hordaland vil styrke fagutvikling i tannhelsefeltet i region Vest gjennom samarbeid med tannhelsetjenesten, helsetjenesten og med aktuelle utdanningsinstitusjoner.

TKVest/Hordaland har et stort behov for større lokaler og ønsker en samlokalisering mellom klinikk og forskning/administrasjon. Vi håper at dette er realiserbart i den nye helseklyngen som planlegges av UiB på Årstadvollen.